

Oświadczenie Koordynatora Rządu Federalnego ds. niemiecko-polskiej współpracy międzyspołecznej i transgranicznej w sprawie nowej inicjatywy dodatkowego finansowania nauczania języka polskiego jako języka pochodzenia* w Niemczech

„Mamy w Niemczech wiele dzieci, które w domu i w rodzinie mówią przynajmniej w jednym innym języku. Ze względu na bliskość geograficzną i ścisły związek obu krajów dotyczy to zwłaszcza języka polskiego. Ten skarb trzeba dostrzec i wspierać za pomocą lepszej promocji języka. Dwujęzyczność i wielojęzyczność dzieci jest bowiem niezwykle cennym atutem, zarówno dla naszego społeczeństwa, jak i w odniesieniu do wspólnego życia w Europie. Znajomość kilku języków automatycznie poszerza perspektywę i sprawia, że ludzie ci będą międzykulturowymi ambasadorami.

W szkołach można dotrzeć do jak największej liczby dzieci i zapewnić wysoką jakość nauki języka zgodnie z celami edukacyjnymi krajów związkowych. W strukturze federalnej Niemiec za promocję szkolnej nauki języka polskiego zarówno jako języka obcego, jak i języka ojczystego lub języka pochodzenia, odpowiadają kraje związkowe.

W poszczególnych landach niemieckich możliwe jest organizowanie w szkołach lekcji w języku pochodzenia, o ile tylko zostanie zgłoszone zapotrzebowanie. Różni się to w zależności od regionu, a kraje związkowe mają również różne instrumenty do rejestracji zapotrzebowania, a następnie realizacji potrzeb nauki języka polskiego.

[Fragment opuszczony w cytowanym tłumaczeniu:

Właśnie dlatego, że uzasadnionym prawem uczennic i uczniów jest korzystanie z nauczania języka odziedziczonego, zadaniem krajów związkowych jest wczesne i wiarygodne zbadanie zapotrzebowania w tym zakresie, aby następnie zapewnić ofertę edukacyjną odpowiadającą potrzebom. Jednak w poszczególnych krajach związkowych panuje różna sytuacja jeżeli chodzi o prowadzące do osiągnięcia pożądanego celu sposoby badania zapotrzebowania na nauczanie języka odziedziczonego oraz zapewnienie oferty odpowiadającej zapotrzebowaniu.]

Identyfikacja modeli „best practice” i wymiana między krajami związkowymi w tym zakresie, jak również adaptacja tych modeli, jest dla mnie jako koordynatora bardzo ważna. Dlatego chcę kontynuować moje dobre i owocne rozmowy z niektórymi krajami federalnymi w tym zakresie, by wspólnie poprawić obecną sytuację.

Aby to się mogło udać, po objęciu urzędu prowadziłem kampanię, aby rząd federalny udzielił również dodatkowego wsparcia finansowego dla opracowania odpowiednich metod lepszej promocji języka polskiego tam, gdzie rodzice nadal widzą potencjał i zapotrzebowanie, które nie zostało jeszcze uwzględnione przez kraje związkowe.

Ze względu na nadrzędne znaczenie stosunków polsko-niemieckich dla współistnienia w Europie rząd federalny powinien wspierać kraje związkowe w ich wysiłkach na rzecz

aktywnej promocji istniejących ofert nauczania języka ojczystego, identyfikacji potrzeb w całym kraju i – w razie zapotrzebowania – tworzenia odpowiednich kolejnych ofert.

Oprócz nauki szkolnej można by promować także nauczanie pozaszkolne, prowadzone przez wykwalifikowane [i spełniające kryteria] podmioty.

Partie [Fracje parlamentarne koalicji] SPD, Bündnis 90 / Die Grünen (zieloni) i FDP koalicyjne w niemieckim Bundestagu przychyliły się do moich propozycji zapewnienia środków dla Centrum Kompetencji i Koordynacji Języka Polskiego (KoKoPol) w budżecie federalnego ministerstwa ds. edukacji i nauki [BMBF (Federalnego Ministerstwa Edukacji i Badań Naukowych)] na rok 2023 i lata następne. W 2023 roku KoKoPol do dyspozycji będzie miał 1 mln euro, a w 2024 i 2025 roku po 2 mln euro.

KoKoPol będzie więc uprawniony do realizacji centralnych projektów:

- szybkiego opracowania strategii do oceny ogólnokrajowego zapotrzebowania w zakresie nauczania języka pochodzenia w szkołach,
- zebrania modeli „best practice” nauczania języka polskiego z krajów związkowych,
- opracowania wspólnie z krajami związkowymi i społeczeństwem obywatelskim (np. również organizacjami polonijnymi) strategii dalszego rozwoju lekcji języka polskiego w zależności od potrzeb,
- tworzenia ofert do zażębnienia istniejących ofert szkolnych i pozaszkolnych oraz
- opracowania kryteriów do finansowego wsparcia podmiotów pozaszkolnych, które oferują profesjonalną naukę języka polskiego jako ojczystego [w niemieckim oryginale: języka pochodzenia, odziedziczony], tak aby te podmioty pozaszkolne mogły być następnie również finansowane z funduszy federalnych w ramach dostępnych środków budżetowych.

Bardzo się cieszę, że środki z budżetu federalnego umożliwią KoKoPol pracę nad ukierunkowaną dalszą promocją nauki języka polskiego w Niemczech.

Rząd federalny i wspierające go frakcje koalicyjne zainicjowały więc uzupełniające finansowanie federalne dla języka polskiego jako języka pochodzenia.”

Dietmar Nietan, 25.11.2022 r.

*W języku polskim przyjęło się w ostatnim czasie określenie: „język odziedziczony” jako ekwiwalent niemieckiego „Herkunftssprache”